

Słowo wstępne

<http://dx.doi.org/10.18778/8088-306.2.01>

Prezentowana monografia jest wynikiem wygłoszonych referatów i dyskusji podczas Konferencji Naukowej „Prawo pracy a prawo handlowe”, która odbyła się w dniach 6 – 7 maja 2015 r. na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego. To kolejne, już piąte spotkanie naukowe w ramach cyklu „Prawo pracy w systemie prawa”, organizowane przez Koło Naukowe Prawa Pracy, tym razem we współpracy ze Studenckim Kołem Naukowym Prawa Cywilnego i Handlowego.

Prawo gospodarcze i handlowe obejmuje swą regulacją trzy części. Po pierwsze, są to przepisy regulujące funkcjonowanie podmiotów podejmujących działalność gospodarczą, normy o charakterze ustrojowym. Po drugie, przepisy dotyczące czynności handlowych, po trzecie, zagadnienia własności przemysłowej. Na wszystkich trzech płaszczyznach ujawniły się kwestie związków z prawem pracy, co podkreślili przedstawiciele wielu ośrodków akademickich z całego kraju w wygłaszanych referatach. W toku dyskusji wyłoniło się wiele zagadnień spornych.

Monografia została podzielona na trzy zasadnicze części. Część pierwsza dotyczy problematyki przedsiębiorcy jako pracodawcy i jego pozycji prawnej. Przedsiębiorca jako pracodawca i jego pracownicy oraz rozważenie interesów tych podmiotów, pojawia się w każdym stadium działania przedsiębiorcy. Kluczowe jest tu pojęcie przedsiębiorcy i pojęcie pracodawcy. W tym kontekście wyłania się pytanie o zdolność pracowniczą spółki cywilnej jako przeciwieństwo stosunku obligacyjnego, czy oddziały spółki handlowej w świetle art. 3 KP. Pojawia się problem wyodrębnienia odcinkowej zdolności pracowniczej w stosunkach holdiingowych. W obrocie gospodarczym nierzadko spotykamy się z umową zbycia przedsiębiorstwa lub jego części. Ta czynność prawna może rodzić skutki prawne przewidziane w art. 23¹ KP. Przedmiotem czynności prawnej jest przedsiębiorstwo w rozumieniu przedmiotowym zawartym w art. 55¹ KC. Pozostaje jednak określenie relacji pojęcia przedsiębiorstwa i zakładu pracy.

Część druga została poświęcona podstawom zatrudnienia członków zarządu spółek kapitałowych. Zagadnieniem budzącym wątpliwości w doktrynie i orzecznictwie jest pozycja prawna członka zarządu handlowej spółki kapitałowej. Chodzi o relacje między spółką a członkiem zarządu. Pełnienie funkcji członka zarządu stanowi nawiązanie stosunku organizacyjnego. Członek zarządu może świadczyć

pracę na rzecz spółki na podstawie dodatkowych stosunków pracowniczych i niepracowniczych, mających swoje oparcie w umowie o pracę, zatrudnieniu na podstawie wyboru, umowie zlecenia, kontrakcie menedżerskim, a wreszcie umowie o zarządzanie. W przypadku pracowniczych podstaw zatrudnienia może dojść do kolizji między ochroną trwałości stosunku pracy a regułami prowadzenia działalności gospodarczej. Podstawa zatrudnienia członka zarządu ma istotne znaczenie dla jego sytuacji prawnej, wpływa na jego prawa i obowiązki, odpowiedzialność i poziom ochrony.

Nie ma już dziś wątpliwości, że każdy przedsiębiorca korzysta z dóbr własności przemysłowej bez względu na to, czy stanowią jedynie nośnik informacji, czy są wynikiem twórczego wysiłku człowieka. Przedsiębiorca ma prawo oczekiwać, że inni będą szanować jego zdobywcze, wysiłek i nakłady poczynione na osiągnięcie pozycji na rynku i ma prawo do żądania ochrony swojego interesu przed nieuczciwym zachowaniem innych uczestników rynku. Ta problematyka dotyczy także relacji pracodawca–przedsiębiorca i pracownik. Ochrona interesu pracodawcy w prawie pracy to przede wszystkim umowa o zakazie konkurencji. Pracownik może być także tym, który narusza tajemnicę przedsiębiorstwa, prawo do firmy, oczernia swego pracodawcę – wówczas sięgniemy do przepisów kodeksu cywilnego oraz ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Warto zwrócić uwagę na ciekawy aspekt wynalazczości pracowniczej.

Ostatnia część monografii zawiera artykuły odnoszące się do kwestii wpływu restrukturyzacji i likwidacji na stosunki pracy w spółkach handlowych. Ostatnie zmiany w postępowaniu upadłościowym i restrukturyzacyjnym zwracają uwagę na sytuację prawną pracowników niewypłacalnego albo zagrożonego niewypłacalnością dłużnika.

Artykuły zaprezentowane w poszczególnych częściach ukazują przenikanie szeregu zagadnień z zakresu prawa handlowego i prawa pracy, wyłaniając wiele zagadnień spornych. Idea, która przyświecała organizatorom konferencji – wskazania na związki obu dziedzin prawa stawiających sobie jak się wydaje inne cele – wymaga z pewnością kontynuacji.

Ewa Staszewska

Izabela Barańczyk